

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI ĐÀ NẴNG

- *Người đại diện hợp pháp của bị cáo:* ông Lê Hữu C, sinh năm 1980 và bà Nguyễn Thị Cẩm V, sinh năm 1990; cùng địa chỉ: thôn E, xã B, huyện Đ, tỉnh Quảng Trị là bố, mẹ của bị cáo; ông C có mặt.

- *Người bào chữa cho bị cáo:* ông Nguyễn Lương C1 - Trợ giúp viên pháp lý, Trung tâm trợ giúp pháp lý Nhà nước tỉnh Q là người bào chữa cho bị cáo Lê Hữu Q; có đơn xin xét xử vắng mặt.

- ***Bị hại:*** Anh Nguyễn Văn Q1, sinh ngày 15/01/2008; địa chỉ: Khóm A, thị trấn K, huyện Đ, tỉnh Quảng Trị (đã chết).

Người đại diện hợp pháp của bị hại: ông Nguyễn Văn S, sinh năm 1985 và bà Phan Thị T, sinh năm 1989; cùng địa chỉ: Khóm A, thị trấn K, huyện Đ, tỉnh Quảng Trị; có mặt.

Người đại diện theo ủy quyền của ông Nguyễn Văn S, bà Phan Thị T: ông Nguyễn Văn N, sinh năm 1983; địa chỉ: Khóm A, thị trấn K, huyện Đ, tỉnh Quảng Trị; có mặt.

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của ông Nguyễn Văn S, bà Phan Thị T:

+ Luật sư Nguyễn Thị Thu S1, Văn phòng L1, Đoàn Luật sư thành phố Đ; địa chỉ: G H, thành phố Đà Nẵng, có mặt.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo các tài liệu có trong hồ sơ vụ án và diễn biến tại phiên tòa, nội dung vụ án được tóm tắt như sau:

Sáng ngày 07/4/2023, do có mâu thuẫn với Lê Hữu Q từ trước nên Nguyễn Văn Q1, sinh ngày 15/01/2008 (*trú tại* thị trấn K, huyện Đ) rủ Nguyễn Văn P, sinh ngày 10/6/2006, Trần Văn L, sinh ngày 22/10/2006 (*cùng trú tại* thị trấn K) và Lê Văn T1, sinh ngày 03/11/2006 (*trú tại* xã T, huyện Đ) đến Trường Tiểu học V1 (xã B, huyện Đ) tìm Q để đánh và được cả ba đồng ý. Khoảng 11 giờ 30 cùng ngày, Q nghe được thông tin trên, nên trước khi đi học Q lấy 01 cây dao (*dài 21,4 cm, lưỡi làm bằng kim loại màu đen, sóng dao hình răng cưa dài 10,6 cm, cán làm bằng nhựa màu đen dài 10,8 cm*) bỏ vào cặp mang theo đến trường với mục đích nếu bị đánh thì sẽ lấy ra để chống trả.

Khoảng 13 giờ cùng ngày, P điều khiển xe mô tô 74K1-062.47 chở Q1; T1 điều khiển xe mô tô 79FA-8115 chở L đến Trường tiểu học V1 để tìm Q. Khoảng 15 giờ cùng ngày, thấy học sinh nghỉ học, nhóm của Q1 đi vào trường. Lúc này, Q thấy nhóm của Q1 đi vào, nên đi đến nhà xe lấy dao trong cặp bỏ vào túi quần phía sau bên phải. Do thấy có Cô giáo đang ở trong trường nên nhóm của Q1 đi ra ngoài cổng đợi. Khi thấy Cô giáo đi về, nhóm Q1 tiếp tục đi

vào nhà xe để đánh Q. Khi đến, Q1 dùng mũ bảo hiểm của mình ném, nhưng Q tránh được và dùng tay đánh 01 cái vào người Q rồi Q1 lùi lại. L xông vào dùng mũ bảo hiểm đánh 01 cái vào đầu và 01 cái vào vai Q. Vì sợ bị nhóm Q1 tiếp tục xông vào đánh, nên Q đi lùi ra phía sau, đồng thời tay phải lấy dao từ túi quần ra đâm qua, đâm lại về phía trước để hù dọa và chống trả. Lúc này, Q1 đi vòng ra phía sau lưng, dùng tay đánh vào vai của Q 01 cái, nhưng không gây thương tích gì. Q quay người về phía đối diện, tay phải cầm dao đâm mạnh một phát vào phần ngực trái của Q1. Khi Q rút dao ra thì lưỡi dao bị gãy và rơi xuống sân, còn cán dao thì Q vứt xuống sân trường. Thấy vậy, P và T1 chạy đến, dùng tay đâm mỗi người 02 cái vào lưng của Q. Q chạy ra hướng sân trường thì L đuổi theo dùng mũ bảo hiểm đánh 01 cái vào lưng. Q đẩy L ra rồi chạy đến Công an xã B đầu thú. Q1 được mọi người đưa đến Trạm y tế xã B cấp cứu nhưng đã tử vong.

Tại Bản kết luận giám định tử thi số 399/KL-KTHS ngày 18/4/2023 của Phòng K Công an tỉnh Q kết luận: Nguyên nhân chết của anh Nguyễn Văn Q1 là mất máu cấp do vết thương đứt tâm thất trái.

Quá trình điều tra thu giữ vật chứng, gồm:

- 01 đôi dép màu đen; 01 áo khoác tay dài màu xanh; 01 áo sơ mi dài tay, màu trắng, kích thước (67x45)cm; 01 lưỡi dao bằng kim loại màu đen, sóng dao hình răng cưa, dài 9,5 cm, 01 cán dao và một phần lưỡi dao gắn chặt vào nhau, dài 11,9 cm; 02 mũ bảo hiểm màu đen; 01 quai mũ bảo hiểm màu đen; 01 chiếc dép phải.

- 01 xe mô tô 74K1- 062.47 hiện đã giao cho Công an huyện Đ, tỉnh Quảng Trị xử lý theo thẩm quyền;

- 01 máy điện thoại di động VIVO màu xanh dương, bên trong có gắn 02 thẻ sim gồm 01 sim V2, hiện đã trả lại cho chủ sở hữu.

- 01 máy điện thoại di động S2 A12, màu xanh, bên trong có gắn 01 thẻ sim Viettel của Lê Hữu Q.

- Về trách nhiệm dân sự: đại diện hợp pháp của bị hại yêu cầu gia đình Lê Hữu Q bồi thường thiệt hại tổng số tiền là 109.300.000 đồng (trong đó, tiền tổn thất tinh thần 74.500.000 đồng; mai táng 34.800.000 đồng).

Tại Bản án hình sự sơ thẩm số 68/2023/HS-ST ngày 27 tháng 9 năm 2023 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị đã quyết định:

1. Tuyên bố bị cáo Lê Hữu Q phạm tội: “*Giết người do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng*”.

Căn cứ khoản 1 Điều 126; điểm s khoản 1 và khoản 2 Điều 51; khoản 2 Điều 298; Điều 38; khoản 2 Điều 101 của Bộ luật hình sự, xử phạt bị cáo: Lê Hữu Q 12 (mười hai) tháng tù, thời hạn chấp hành hình phạt tù được tính từ ngày bắt thi hành án.

2. Về trách nhiệm dân sự: Căn cứ khoản 1 Điều 48 BLHS; Điều 584, Điều 591 của BLDS, buộc ông Lê Hữu C và bà Nguyễn Thị Cẩm V liên đới bồi thường cho ông Nguyễn Văn S và bà Phan Thị T số tiền 109.300.000 đồng (theo phần mỗi người phải bồi thường 54.650.000 đồng).

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn tuyên về phần xử lý vật chứng, án phí và quyền kháng cáo theo quy định pháp luật.

Kháng cáo

Ngày 02/10/2023, bà Phan Thị T người đại diện hợp pháp của người bị hại có đơn kháng cáo cho rằng Tòa án cấp sơ thẩm xử phạt bị cáo 01 năm tù là không tương xứng với hành vi phạm tội của bị cáo, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm xét xử lại và tuyên bản án đúng người đúng tội.

Kháng nghị

Ngày 06/10/2023, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị có Kháng nghị số 222/QĐ-VKS-P2 đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm sửa bản án sơ thẩm, tuyên bố bị cáo Lê Hữu Q phạm tội “Giết người” theo điểm b khoản 1 Điều 123 Bộ luật Hình sự.

Ngày 03/01/2024, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị có Quyết định số 01/QĐ-VKS-P2 thay đổi Quyết định kháng nghị số 222/QĐ-VKS-P2 ngày 06/10/2023, đề nghị Tòa án cấp phúc thẩm hủy bản án sơ thẩm để xét xử lại.

Tại phiên tòa phúc thẩm

Bà Phan Thị T người đại diện hợp pháp của người bị hại giữ nguyên nội dung kháng cáo.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Đà Nẵng giữ nguyên kháng nghị và cho rằng hành vi của bị cáo Lê Hữu Q có dấu hiệu phạm tội “Giết người” theo điểm b khoản 1 Điều 123 Bộ luật Hình sự, đề nghị Hội đồng xét xử phúc thẩm chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị, hủy bản án sơ thẩm để xét xử lại.

L luận cứ của người bào chữa cho bị cáo Lê Hữu Q có nội dung:

Q1 đã dùng mũ bảo hiểm ném Q, sau khi Q tránh được thì Q1 dùng tay đánh vào người Q. Tiếp đó L dùng mũ bảo hiểm đánh vào đầu và một cái vào vai Q.

Do bị đánh tới tấp và lúc này Q không thể chạy, kêu cứu để thoát khỏi việc bị nhóm Q1 đánh nên bị cáo đã rút con dao để ở túi quần ra. Tại thời điểm này bị cáo không dùng dao đâm liền mà vung dao liên tục về phía trước nhưng không trúng ai để hù dọa nhóm Q1, để nhóm Q1 không tiếp tục đánh mình. Lúc này Q1 đi về phía sau lưng và dùng tay đánh vào vai Q một cái. Do bị đánh đau nên Q quay lại đối diện Q1 và dùng dao đâm vào Q1.

Vị trí nhóm Q1 vây đánh Q là nhà xe của trường, có tường rào; nhóm của Q1 lại đông người nên Q không thể bỏ chạy. Tại thời điểm xảy ra sự việc giáo viên của trường đang ở khu tập thể và khu tập thể ở xa và khuất nên bị cáo không thể nhờ giáo viên giúp đỡ.

Bị cáo Lê Hữu Q phạm tội khi chưa đủ 16 tuổi. Bị cáo đang ở độ tuổi trẻ em, khả năng nhận thức pháp luật còn hạn chế, hành vi của bị cáo chỉ mang tính chất bộc phát, tức thời, bản thân bị cáo là người có nhân thân tốt chưa có tiền án tiền sự. Mục đích dùng dao chống trả lại nhóm của Q1 chỉ nhằm phòng vệ. Bị hại Q1 bị chết là do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng.

Đề nghị Hội đồng xét xử không chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị và kháng cáo của người đại diện hợp pháp bị hại theo hướng tuyên Lê Hữu Q phạm tội “Giết người” theo điểm b khoản 1 Điều 123 Bộ Luật Hình sự mà căn cứ khoản 1 Điều 126; khoản 2 Điều 12; Bộ luật Hình sự; Điều 355; điểm a khoản 1 Điều 357 Bộ luật Tố tụng hình sự tuyên miễn trách nhiệm hình sự cho bị cáo.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN

[1] Tại phiên tòa phúc thẩm, bị cáo Lê Hữu Q khai nhận toàn bộ hành vi phạm tội. Lời khai của bị cáo tại phiên tòa phù hợp với lời khai trong quá trình điều tra và phù hợp với các tài liệu, chứng cứ khác có trong hồ sơ vụ án; có đủ cơ sở kết luận:

[2] Do có mâu thuẫn với nhau từ trước nên ngày 07/4/2023, Q biết trước nhóm của Nguyễn Văn Q1 (gồm Q1, L, T1, P) tìm đến trường để đánh mình nên Q đã chuẩn bị 01 cây dao để chống trả. Q1 và L đi vào trước, T1 và P đi vào sau. Q1 dùng mũ bảo hiểm ném về phía Q và L cũng dùng mũ bảo hiểm tấn công Q. Khi bị nhóm của Q1 tấn công thì Q lùi lại và rút dao ra đâm qua, đâm lại nhưng không trúng ai. Lúc này, Q1 đi vòng ra phía sau lưng đánh Q và Q quay người về phía đối diện đâm mạnh một phát vào phần ngực trái của Q1 làm Q1 tử vong.

[3] Xét kháng cáo của người đại diện hợp pháp của người bị hại và kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị, thấy rằng:

[4] Q biết trước nhóm của Q1 sẽ tìm đến trường để đánh mình nên đã chủ động chuẩn bị một con dao bỏ vào trong cặp sách mang theo đến trường với mục đích nếu bị đánh sẽ dùng dao để chống trả. Khi Q đứng ở nhà để xe giáo viên của nhà trường thấy nhóm của Q1 đi từ cổng trường vào để đánh mình nhưng Q không bỏ chạy hoặc nhờ thầy cô, bạn bè giúp đỡ mà dùng dao để chống trả. Nhà xe nơi Q chống trả nằm giữa phòng họp Hội đồng và dãy phòng học hai tầng trong khuôn viên nhà trường có nhiều lối thoát để Q tránh sự tấn công của nhóm Q1 như bỏ chạy hoặc nhờ sự giúp đỡ của thầy cô, bạn bè vì thời điểm này sân trường vẫn còn nhiều học sinh, thầy cô. Mặc dù bị nhóm Q1 đánh nhưng khi Q sử dụng dao đâm qua, đâm lại thì sự nguy hiểm ở phía trước không còn; người bị hại Q1 đi vòng ra phía sau Q chỉ đâm trúng Q vào vai không gây thương tích cho Q, không gây nguy hiểm đến tính mạng của Q. Lúc này, Q có thể bỏ chạy hoặc nhờ sự giúp đỡ của người khác hoặc chống trả bằng cách phù hợp tương xứng nhưng Q đã dùng dao đâm Quang dẫn đến tử vong. Do đó, hành vi của Q không thể cấu thành tội: “*Giết người do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng*” như bản án sơ thẩm đã xác định mà có dấu hiệu phạm tội: “*Giết người*” theo điểm b khoản 1 Điều 123 Bộ luật Hình sự như nhận định tại kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị.

[5] Mặc khác, nếu Tòa án cấp sơ thẩm xác định hành vi của Q là “*Giết người do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng*” thì Q không phạm tội, vì Q thực hiện tội phạm lúc 14 tuổi 10 tháng 13 ngày nên theo qui định tại khoản 2 Điều 12 Bộ luật Hình sự, Q không phải chịu trách nhiệm hình sự về tội ít nghiêm trọng và nghiêm trọng. Tòa án cấp sơ thẩm tuyên Q phạm tội “*Giết người do vượt quá giới hạn phòng vệ chính đáng*” theo qui định tại khoản 1 Điều 126 Bộ luật Hình sự là áp dụng không đúng pháp luật, không đúng chủ thể của tội này.

[6] Người bào chữa cho bị cáo cho rằng bị cáo không thể bỏ chạy, không thể nhờ giáo viên giúp đỡ là không đúng với thực tế hiện trường nơi xảy ra vụ án, vì thời điểm này trường đang hoạt động, sân trường vẫn có nhiều học sinh, thầy cô. Người bào chữa đề nghị tuyên miễn trách nhiệm hình sự cho bị cáo là chưa đủ căn cứ pháp luật.

[7] Do đó, Hội đồng xét xử thấy có căn cứ chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị và kháng cáo của người đại diện hợp pháp của người bị hại, cần huỷ bản án sơ thẩm để xét xử lại.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH

Căn cứ điểm c khoản 1 Điều 355, điểm đ khoản 2 Điều 358 Bộ luật Tố tụng hình sự;

Chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Quảng Trị và kháng cáo của người đại diện hợp pháp của người bị hại;

Huỷ Bản án hình sự sơ thẩm số 68/2023/HS-ST ngày 27 tháng 9 năm 2023 của Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị;

Giao hồ sơ vụ án cho Tòa án nhân dân tỉnh Quảng Trị để xét xử lại với thành phần Hội đồng xét xử mới.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án.

Nơi nhận:

- VKSNDCC tại Đà Nẵng;
- TAND tỉnh Quảng Trị;
- Cơ quan CSĐT- Công an tỉnh Quảng Trị;
- Phòng HSNV- Công an tỉnh Quảng Trị;
- Cơ quan CSTHAHS-Công an tỉnh Quảng Trị;
- Sở Tư pháp tỉnh Quảng Trị;
- Cục THADS tỉnh Quảng Trị;
- Bị cáo;
- Người tham gia tố tụng khác;
- Lưu HSVA, PHCTP, LT.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

(Đã ký)

Lê Tự